

گزیده‌هایی از بیانات حضرت آقا حاج دکتر نورعلی تابنده (جنوزب علیشاه)

سلسله درسهای عرفانی

درباره‌ی خانواده، احترام به پدر و مادر، خلیفه‌ی الهی، تمرکز حواس روی کلمه الله، خیر و شر، جبر و اختیار، دعا و فعالیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وظیفه‌ای را خداوند برای تمام جانداران معین کرده که زن و مردی با هم باشند، فرزند بیاورند که نسل این جاندار از بین نرود. این وظیفه در همه هست درجات کم و زیاد دارد. تحول خود بشر آینه و تحول جامعه است، جامعه‌ی بشری است. از وقتی بشر تشکیل خانواده داده، خداوند هم به او توجه بیشتری کرده، توجه خداوند همین است که زحمت برای او فرستاد. زحمت برای بشر البته زحمتی است که می‌گوید من اجر می‌دهم بعد می‌فرماید: ای بشر من برای تربیت تو، بزرگ کردن تو و اینکه جامعه تشکیل بدهیم، کار کردم حالا جامعه‌ات و وجود تو کامل شده باید جیران کنی. جیران آن چطوری است؟ خداوند که به هیچ چیز ما نیاز ندارد ما همه نیازیم، خداوند غنی است، نیاز او این است که این امر الهی را برآوری. امر الهی این است که فرزند بیاورید، بعد این فرزندان هم جامعه را ادامه بدهند، جامعه‌ی بشری باشد و این جامعه خوب اداره بشود، محکم باشد.

انسان خودش خودبه‌خود به آن کسی که با آن ارتباط دارد، کسی که خودش را از نسل آن می‌داند، احترام قائل است. این جزء فطرت انسان شده، بنابراین احترام به پدر و مادر که حلقه‌ی قبلی وجود ما هستند جزء فطرت ماست. صحیح نیست با فطرت مخالفت کنیم. این است که نسبت به پدر و مادر توصیه‌ی فراوان شده. البته یک چیزی هست یک انس و علاقه‌ی دیگری هم هست و آن علاقه به وجود خودش هست. هر انسانی و بلکه هر حیوانی می‌خواهد وجودش را حفظ کند، در این صورت مشکل اخلاقی بسیار سنگینی برای او ایجاد می‌شود اما یک مسأله هست که آن حفظ خودش را از حفظ دیگران ولو پدر و مادر خود باشد، واجب‌تر می‌داند. البته درجات دارد بعضی‌ها نه، برای مادر و پدر هم فداکاری‌هایی خیلی سنگین می‌کنند. این رعایت هم در قواعد اخلاقی شده است. آیه‌ی قرآن می‌گوید (که خلاصه) پدر و مادر هر چه خواستند، انجام بده. حتی می‌فرماید: *فَلَا تَقْتُلْ لَهُمَا أَفْ* (اسراء، ۲۳)، حتی رو ترش نکن. وقتی یک کاری می‌گوید ولی ناراحت هستی رو ترش نکن و با روی خوش انجام بده و علی‌رغم میل خودت انجام بده. یک مورد را اجازه داده گفته اگر آنها تو را خواستند از توحید، از خدایپرستی دور کنند، اطاعت از آنها نکن یعنی آن خدایپرستی جزء فطرت توست اگر فطرت تو را خواستند عوض کنند، یعنی به وجود خودت لطمه بخورد، باید اطاعت نکنی.

أنس و محبت هم یک مبنایی باید داشته باشد مبنای آن همین فطرت الهی است که بطور فطری انسان به بوجود آورنده‌اش احترام، اطاعت، علاقه‌مندی کند.

خلیفه این است که ما (یعنی همه‌ی بشر)، لیاقت داریم که خلیفه‌ی الهی در بین ما باشد. بنابراین سعی کنیم هر کدام از ما لیاقت پیدا کنیم البته خداوند یک خلیفه ممکن است داشته باشد که بر خلافی دیگر خودش یعنی بر بشرهای دیگر برتری، ریاست داشته و آنها را اداره کند و آن خلفای الهی هستند ولی به یک حساب همه‌ی بشرها را گفته تو خلیفه‌ی من هستی ولی اگر این را ما بگوییم، یکی می‌گوید آقا تو خلیفه‌ی

*****

هر چه خداوند پیش بیاورد خیر است. خیر را خدا آفریده به قولی [الخیز] لایصِدر منه [الآخر]، از خیر جز خیر صادر نمی‌شود، این خیر که مال خداوند است، آن شر را کی آفریده؟ خدای غیر از خدا که نیست دیگر. پس او را هم خدا آفریده. خداوند اگر منشأ خیر است، این شر چیست؟ به احتمال قوی، نظیر همین بحث‌ها بوده که تعلیمات حضرت زردشت کم کم تبدیل شد به ثنویت یعنی دوگانه‌پرستی که راه حلی برایش نمی‌دانستند. گفتند که پس دو خدا هست. خدای شر و خدای خیر، خیر را خدای خیر آفریده، شر را خدای شر ولی این با تعلیمات توحید که پیغمبران و حضرت زردشت و همه می‌دادند، با آن منافات داشت. هر مکتبی و هر روش علمی و فلسفی این مسأله را یک‌طوری برای خودش حل کرده است.

خداؤند بشر را که آفرید، گفت: *إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيلَةً* (بقره، ۳۰)، خدا این بشر را خلیفه‌ی خود در زمین قرار داد. ما می‌گوییم که خدایا همه چیز را برای ما آفریدی، ما را بر همه‌ی این چیزها مسلط کردی ولی همین مگس را چرا آفریدی که اسباب رحمت ما باشد و هر چه می‌کنیم از بین نمی‌رود، جلویش مسلط نیستیم، پشه همینطور ولی پشه یا مگس، روی این گل می‌نشینند گرده می‌رود به آن گل، چغاله‌بادام می‌شود، زردآلو می‌شود و همه‌ی اینها. تو همین مگس را می‌بینی، اینهای دیگر را که نمی‌بینی که من آفریده‌ام و با هم کار می‌کنند باز هم برای اینکه تو استفاده کنی.

یا از مار ما برای خودمان شتر نداریم. مار تو را می‌گزد. دوایش چیست؟ دوایش همان سرمی است، آمپولی است که از زهر خود این مار گرفته‌اند. بنابراین ما می‌خواهیم همین مار نباشد، می‌گوییم کاشکی مار اصلاً نبود. همین بشرها ممکن است این فکر را در مورد خود بشرهای دیگر بکنند، فقط راجع به مار نیست. یعنی هر چیزی را که خوشش نیاید بگوید نمی‌خواهم، کاشکی نباشد. اگر دستتش رسید، خودش آن را از بین می‌برد. پس می‌بینیم همین مار، همین پشه و مگس مفیدند، هم خدا لازمشان دارد، هم حتی به ما هم خدمت می‌کند.

مار برای ما شر است، برای خالقش خیر است و برای آنجایی که کار می‌کند خیر است. یعنی خداوند حتماً لازم داشته که آفریده، و آن نمی‌آفرید. البته این هم هست که اینجا خیلی بحث‌ها پیش می‌آید که خداوند هیچ چیزی را لازم ندارد. برای اینکه هر چه بخواهد می‌گوید: *كُنْ فَيَكُونُ* (بقره، ۱۱۷ و...)، می‌گوید باش، هست ولی معذلك ما از لحاظ درک و فهم خودمان قضاوت می‌کنیم. پس خیر و شر را ما به حساب خودمان می‌گیریم. یک چیزی که خیر می‌دانیم، همیشه خیر نیست، همین قند یا نبات، برای ما خیر است، چای را شیرین می‌کند ولی آن کسی که بیماری قند دارد، این قند نابودش می‌کند.

خدای؟ می‌گوید آن خدایی که تو خلیفه‌ی آن هستی من نمی‌خواهم. بنابراین مواظب باشید کسی نتواند چنین حرفی بزند که چون عمل من بد است، خدا را انکار کند. (برگرفته از گفتارهای عرفانی، صحیح یک‌شنبه ۱۳۹۱/۲/۲۴)

*****

در مورد تمرکز حواس، وقتی حواس انسان متوجه یک مطلبی بود، در فکر خودش و در فکر دیگران اثر می‌کند. این است که اینهایی که از این کتاب‌ها می‌نویسند که مثلاً چگونه سخنرانی کنیم یا بعضی‌ها واقعاً تجربیات جالبی دارند، می‌گویند در موقعی که سخنران یا بعد هر کس دیگر صحبتی می‌خواهد بکند که می‌خواهد در طرفش مخاطبین عده‌ای هستند اثر کند نگاه آنها کند. نگاه کند و صحبت بکند. اینها را می‌گویند اثر تمرکز حواسی که گوینده دارد. مثلاً اگر شما با کسی صحبت می‌کنید یا در مجلسی کسی بدون اینکه نگاه شما کند سرش پایین است و حرف بزند، این بی‌ادبی تلقی می‌شود. برای اینکه آن کسی که به یک سخنرانی آمده، می‌خواهد از حرف‌های سخنران و از یک سخنرانی اثری در خودش باشد حالا ممکن است این اثر مخالفت هم باشد ولی اثری داشته باشد. یکی از این چیزها همین تمرکز است رسیدیم به تمرکز فکر. تمرکز فکر البته چه جلوه‌ی ظاهری آن همین نگاه نکردن، یعنی چشم بسته باشد. فکر هم که در درویش‌ها می‌گویند همین اثر است.

اگر نسبت به یک موضوعی تمرکز حواس پیدا کرد، نسبت به موضوعات دیگر از بین نمی‌رود مگر اینکه موضوعی خیلی عام باشد و همه چیز را در بر بگیرد و یک جهت اینکه در مراقبه و در تمرکز حواس، درویش‌ها لغت الله را بیشتر استفاده می‌کنند، برای اینکه معنای الله شامل همه چیزی می‌شود یعنی در عین اینکه دارد به الله فکر می‌کند می‌تواند تمرکز او همه جا باشد. تمرکز در یک موضوع مانع تمرکز در چیزهای دیگر نمی‌شود. منتهای اینکه برای الله گفته‌ی منحصر به الله است برای اینکه هیچ معنای دیگری در جهان وجود ندارد که اینقدر عمومی باشد، الله همه چیز را در بر می‌گیرد از خوبی و بدی و جهنم و بهشت و طبیعت و همه چیز را در بر می‌گیرد. این است که تمرکز روی حواس را زیاد می‌کند، قدرت و نیروی بیشتری به انسان می‌دهد.

در تمرکز فکر، مثل عدسی که جلوی آفتاب می‌گیرد اول نور آن می‌افتد این طرف و بعد کمی عقب‌تر ببرید یک جایی می‌رسد که آن تصویر کوچک یک نقطه می‌شود. آن نقطه آتش می‌گیرد برای اینکه در واقع تمام حرارتی که به این شیشه افتاده در یک سطح کوچک، در یک نقطه اینها را جمع می‌کند و ایجاد حرارت می‌کند. چشم انسان هم در واقع همینطور است. به این جهت است که به چشم خیلی اهمیت داده‌اند، به چشم و کار چشم که نگاه است. این است که در مورد این دو تا، چشم و نگاه و همه‌ی اینها، بر سیر و

بند و قم از بیانیه‌ی نوروز ۱۳۸۹

تاریخ: هفته‌ی اول فروردین ۱۳۸۹

مطابق اصل قرآنی: *إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ*، تمام مؤمنین با یکدیگر برادر روحانی و فرزندان معنوی اولیاء دین می‌باشند که لازمه‌ی این برادری محبت و صفا و صمیمت و عفو و اغماض از یکدیگر است زیرا گدورت و افسردگی فقره از یکدیگر موجب رنجش ولی خدا و سلب نعمت‌های ظاهری و مانع ترقی سالک است لذا باید از هر عمل و گفتاری که سبب گدورت و اختلاف می‌شود حتی‌الامکان خودداری نمود مخصوصاً در شرایط و امور دنیوی طوری در اول محکم‌کاری شود که مسائل مادی در روابط معنوی اثر نگذارد و در صورت افسردگی باید در رفع آن گوشید، به همین جهت لازم است در هر شهری عده‌ای از فقره مخصوصاً پیشقدمان ایمانی بدون نام و عنوان خاصی به اصل *فَأَنْجِلُوا بَيْنَ أَخْوَيْنِمُ*، عمل نموده و در اصلاح قدم بردارند و مکاتبه با بزرگان یا مراجعته به آنان ننمایند.

ج

یادآوری قسمی از بیانیه‌ی

حضرت آقا حاج دکتر نورعلی تابنده (جنزب علیشاه)

این همین دم دستمن، پیداست. پس خیر و شر را ما چون از لحاظ خودمان می‌گیریم این مشکل پیش می‌آید. در حالی که ما که همه کاره نیستیم، ما که محور خلقت نیستیم. به این طریق باید فکر کنیم، نتیجه‌اش این می‌شود که بگوییم هر چه خداوند بخواهد بیافریند، هر چیزی، خیر و خوب است. این است که می‌گوید از خداوند برای ما جز خیر صادر نمی‌شود. (برگرفته از گفتارهای عرفانی، صبح شنبه ۱۳۹۱/۲/۳۰)

جلسه برادران ایمانی)

*****

هیچ چیزی واقعیت نه خیر است و نه شر، واقعیت آن یک چیز دیگری است، وجودی دارد با یک صفات و ماهیتی و چون خیر و شر چیز مطلقی نیست، خیر یعنی چه؟ شر یعنی چه؟ یک چیز نسبی است، اصطلاحی است، یک چیزی که خیر است ممکن است یک وقتی شر بشود و یک چیزی که شر است در واقع ممکن است خیر بشود. اما پیش می‌آید. این چطوری پیش می‌آید؟ آیا ما خودمان فعالیت می‌کنیم به وجود می‌آوریم یا خودش پیش می‌آید، ما هم مجبوریم؟ البته ما از لحاظ اعتماد و اعتقادی که به گفتار ائمه داریم چون حضرت جعفر صادق فرموده است: لاجئ و لائقوضَ بَلْ أَمْرٌ بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ، نه اختیار کامل داریم و نه جبر کامل بلکه، بین این دو تا یک حالتی است.

خداوند وقتی می‌گوید: من در زمین خلیفه معین می‌کنم، آخر خلیفه را بدون اختیار که نمی‌گذارد یک اختیاراتی به او می‌دهد. پس یک مقداری اختیارات دارد. بعضی‌ها کاملاً همه چیز را اختیاری می‌دانند و آن آیه را هم می‌گوید: لَيْسَ لِلْأَسْأَنِ إِلَّا مَا سَعَى (نجم، ۳۹)، انسان هیچ چیزی ندارد مگر اینکه خودش رحمت کشیده باشد. بله، بعضی‌ها می‌گویند که نه، اختیار ما نیست هر چی خدا بخواهد می‌شود البته شاید اگر بگوییم هر دوی اینها درست است به این معنی که، همان اختیاری که ما داریم به خیال خودمان کار می‌کنیم نتیجه می‌گیریم همان کار هم کار خداست. این اصطلاح تُرید و آرید، یعنی تو اراده‌ای کردی و من هم اراده‌ای کردم این در همین مورد است یعنی همیشه زندگی مخلوط است از فعالیت و از اتفاقات به‌اصطلاح.

بشر موظف است به آن مقداری که در اختیارش هست و آن قدرتی که دارد کار کند، اما نتیجه را خداوند باید به آن بدهد، دعا هم همین است. اینکه بعضی‌ها می‌گویند دعا اثر نمی‌کند، ما کار خودمان را می‌کنیم بعد می‌گوییم: خدایا ما کار خودمان را کردیم، تو به این کار اثر بده. دعا جانشین فعالیت ما نمی‌شود کارمان را باید بکنیم زندگی خودمان، زندگی مادی، در حدی که بشر برای انسان فراهم کرده انجام بدھیم دعا یمان این باشد که این را اثر بده. دعا بعد از فعالیت است. (برگرفته از گفتارهای عرفانی، صبح شنبه ۱۳۹۱/۲/۳۰، جلسه خواهران ایمانی)

سیانت حضرت آقا حجاج دکتر نورعلی تابانده (جزوب علیشاه) شامل جزو اول کتابهای عرفانی / شرح رساله شریفه پند صالح / شرح فرمایش حضرت بجادع (شرح رساله حقق) / شرح فرمایش حضرت صادق (تفسیر مصلح الشریفه و مثنا الحجتیه) / جزو اول کتابهای عرفانی (استخاره، خلاوه، حقوق مالی و عشیر، رفع شباهات بازیده‌هایی از بیانات) / مکاتیب عرفانی (مجموعه پانچ بـ نامه) / مجموعه دستورالعمل ها و بیانه ها / شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم اکفت و کوہای عرفانی (مجموعه مصاجبه) منتشر شده است.

جهت خارش و دیافت جزو اول از طریق شماره تلفن ۰۹۱۲۵۸۳۸۲۴۲ و یا سایت WWW.JOZVEH121.COM اقدام فرمایید.